

Vijftigers van nu zijn weer 'de verloren generatie'

Soms grijpt het ook mij naar de strot. Maar ach, als er niemand op ons zit te wachten, kunnen wij misschien ook gaan doen waar wij zin in hebben.

Agnes Jongerius (1960)
voormalig voorzitter FNV;
onderzoeker kenniscentrum IOS
Universiteit Utrecht

'De verloren generatie' werden wij genoemd. Als tiener was ik mij er al van bewust. Wij hoorden er niet bij, bij die babyboomers. Geboren tussen 1955 en 1970 was de 'verloren generatie' blijkbaar iets niet, wat onze voorgangers, de babyboomers, wel waren. Zij waren de generatie van de van energie barstende naoorlogse geboortegolf. Zij deden alles voor de eerste keer: samenwonen, universiteiten bezetten, protesteren, kraken. Zo'n beetje elk taboe in de Nederlandse samenleving werd door hen op de korrel genomen. De 'protestgeneratie' werden zij ook wel genoemd.

Met al het recente geklaag over de babyboomers zou je bijna vergeten dat wij vroeger vol bewondering naar hen opkeken. Ik althans wel. Als jongste in een groot gezin keek ik gefascineerd op naar de strapatsen van mijn oudere broers en zussen. En als aankomend student luisterde ik met open mond naar de belevenissen van ouderejaars studenten. Energie, reuring, strijdbaarheid en creativiteit. Een enorme zelfverzekerdheid ook.

Dan wij. Wij waren de generatie van de sombere vooruitzichten. Twee opeenvolgende oliecrisis hadden een enorm effect op de economie. De werkloosheid onder jongeren liep spectaculair op. Heroïnegebruik was voor het eerst zichtbaar op straat. De Berlijnse Muur stond er nog, en zou er nog wel even blijven en de wedloop tussen Oost en West wie het snelst het meest kernwapens kon op-

Amsterdam 1981: ruim 400.000 betogers tegen kernwapens. FOTO ANP

Wij mochten er wel zijn en zijn er ook wel gekomen

stellen was nog in volle gang.

Geen vrolijke tijd dus? Dat is toch niet hoe ik het mij herinner. Als wij dan toch werkloos werden, dan kon je maar beter gaan studeren en bij de keuze van een studierichting maar beter je hart volgen. De babyboomgeneratie konden wij niet overtreffen in hun protest, maar de grootste demonstraties ooit waren die tegen de kernwapens in 1981 en 1983 en wij van de verloren generatie waren

daarbij. En op muzieknnummers als 'Koois werkeloos' en 'Totdat de bom valt' was het goed dansen!

Oké, wij waren niet de babyboomers, wij waren niet zo zelfverzekerd. Maar wij mochten er wel zijn. En zijn er eigenlijk ook wel gekomen. Voor mij begon de echte loopbaan met een brief op een advertentie met als tekst 'De Vervoersbond FNV zoekt vrouwen als vakbondsbestuurder'. Als lid van de 'verloren generatie' kon je dus gewoon mazzel hebben. Met hier en daar een wat moeilijke start hebben wij allemaal onze plek op de arbeidsmarkt gevonden.

Na onze generatie volgden andere: de generatie Nix en de grenzeloze ge-

neratie. Elk met hun eigen kernmerken en hun besognes. Aangevuurd door veel publieke discussies over overheidsfinanciën, staatsschuld en het doorschuiven van rekeningen, nemen de jongere generaties de babyboomers onder vuur. Zij eten de pensioenkas leeg, zij hebben de koophuizen in bezit en zij laten hun rekening op de lat schrijven. En houden de banen bezet. De jongeren moeten niet zo klagen, stellen de babyboomers op hun beurt, want zij hebben toch mooi lang op school kunnen zitten en beginnen dus veel later met werken. Een debat over de solidariteit tussen de generaties, een heel heftig debat.

Terwijl jong en oud elkaar onder vuur nemen, is mijn generatie opeens weer 'de verloren generatie'. Noch jong, noch oud. Geen babyboomers en geen jongeren. Wij roepen niemand ter verantwoording en worden ook niet ter verantwoording geroepen. Wij moeten of mogen het zelf uitzoeken.

Wat wij nog gaan doen, die vijftien, twintig jaar dat wij nog actief zijn op de arbeidsmarkt? Natuurlijk, ik hoor ze ook, die verhalen over tot bijna nul geslonken mogelijkheden om een nieuwe baan te vinden als je boven de leeftijd van vijftig je baan verliest. Soms grijpt het ook mij naar de strot. Maar ach, als er niemand op ons zit te wachten, kunnen wij misschien ook gaan doen waar wij zin in hebben. Wie schrijft er een mooi dansnummer? Of een nummer om bij te ontspannen op het yogamatje?

Dit is het tweede deel van een drieluik op Podium over levensfasen. Het eerste deel verscheen op 12 januari.

Aan nummer 112 mag je eisen stellen

Mariëlle Stoelinga
universitair hoofddocent
risicomanagement voor ICT aan de
Universiteit Twente

Het ministerie van veiligheid en justitie stelt dat de bereikbaarheid van het alarmnummer 112 boven de 99,9 procent ligt. Dit getal lijkt misschien hoog, maar is laag: het betekent dat potentieel 1 op de 1000 oproepen gemist kan worden; aan veiligheidskritische systemen worden in de regel veel hogere eisen aan de beschikbaarheid gesteld: 99,999 procent of 99,999999 procent.

Geen enkel systeem is technisch onfeilbaar, maar het is nou juist een kenmerk van goed systeemontwerp en -beheer dat uitvallen van componenten, zoals een glasvezelkabel, niet tot uitval of onbereikbaarheid van het systeem leiden.

De betrouwbaarheid van kritische ICT zoals de 112-alarmcentrale kan drastisch vergroot worden door de risico's systematisch in kaart te brengen, en vervolgens passende maatregelen te nemen.

In het geval van 112 was de zogenaamde fail-over tijd onnodig hoog: de tijd die verstrijkt tot geconstateerd wordt dat een bepaald onderdeel niet naar behoren functioneert; regelmatige inspecties kan deze verkleinen. Daarnaast was er geen hoofdverantwoordelijke, een organisatorische fout.

Standaard risico-analyses halen dit soort zwakheden boven tafel, en de uitkomsten van deze systematische risico-analyses dienen ook hun weerslag te vinden in de contracten die de politie afsluit met ICT-uitvoerders.

Als de politie zelf onvoldoende expertise bezit om gedegen risico-analyses te maken, dan zijn er voldoende commerciële partijen die dit wel kunnen: 100 procent betrouwbaarheid is niet te garanderen, maar we kunnen daar wel veel dichter naartoe.

Nelleke Noordervliet

Het ideaal van volksverheffing is allang bij het grootvuil geplaatst, door hoog én laag

De versimpeling van onze taal

Het gedrukte woord staat onder druk. De oplage van kranten daalt (behalve die van *Trouw* gelukkig), de verkoop van boeken daalt. De kunst van het lezen beperkt zich tot de 140 tekens van Twitter en de 'vind ik leuk'-vignetten van Facebook. De lees- en schrijfvaardigheid van de gemiddelde Nederlander (laag-én hoogopgeleid) wordt dramatisch slechter. Een komma in een zin is een onoverkomelijke barrière, laat staan dat de hindernis van een ingebelde bijzin zou kunnen worden genomen. Daarmee neemt ook het vermogen af om genuanceerde informatie door te geven en op te nemen, om van kritische interpretatie van teksten maar te zwijgen. Dat heeft gevolgen voor de journalistiek, de literatuur en voor alles wat in het verleden is geschreven.

Sinds enige jaren bestaat de tendens 'naar beneden' te schrijven. Hapklare, simpele brokken, oneliners, eenvoudige samenvattingen, Jip en Janneke-taal (hoewel Jip en Janneke voor menig lezer van nu

nog vrij moeilijk praten). Wie een massamedium betreedt wordt door de redactie gesmeekt, nee, gesommeerd a. persoonlijk te worden en b. niet te veel moeilijke woorden of ingewikkelde zinnen te gebruiken, want 'anders haakt de kijker/luisteraar af'. Dat die versimpelde kluiterpraat een depreciatie (zoek maar op) inhoudt van het verondersteld slecht opgeleide publiek komt bij de redacteurs niet in het hoofd op. Het ideaal van volksverheffing is allang bij het grootvuil geplaatst, niet in de laatste plaats door het gewone volk zelf, dat de buik vol heeft van stadhuisaal en kennis minacht in plaats van hoogacht. De dictatuur van het proletariaat heeft op onvermoede wijze gestalte gekregen.

Dat is allemaal al erg genoeg, maar de narigheid neemt toe doordat veel journalisten en schrijvers zelf ook niet meer in staat zijn gecompliceerde informatie te verwerken, te duiden en kritisch te bejegen. Er stond een enthousiast voorpagina-verhaal in een kwaliteitskrant over door zout gekoelde thori-

um-reactoren die minder milieubelastend zouden zijn dan ouderwetse kernreactoren. De grondstof ervoor zou ruim aanwezig zijn, zelfs op het strand bij elkaar geschept kunnen worden, en met name de 'nieuwe economieën' als India en China zouden daar garen bij spinnen. Het was een wetenschappelijke ontdekking van de eerste orde, zo wilde het artikel voor waar hebben.

Maar de brave auteur had niet de moeite genomen de feiten te checken en de geschiedenis van de experimenten in Duitsland, Frankrijk, de VS en ook Nederland na te gaan. Of misschien had hij/zij dat wel gedaan en besloten dat het te ingewikkeld was, en dat die informatie de leuke scoop oude koek maakte. Niet te ingewikkeld was de mededeling dat kernenergie op basis van uranium gekozen was door de grootmachten omdat plutonium, een bijproduct, tot kernwapens kon leiden. Met thorium is dat niet het geval. Dat is wel waar, maar heeft een tendentieuze bijmaak als andere nuances en feiten niet worden vermeld, zoals de

problematische koeling door zout.

Ander voorbeeld. Een kop luidde: 'Het zee-ijs op de wereld neemt af'. Ieder alarmerend snippertje nieuws over het klimaat wordt groot gebracht. Het zou de nuance voor de koppenmaker te ver hebben gevoerd duidelijk te maken dat de afname van zee-ijs op de Noordpool plaatsvond, maar dat de cijfers niets zeggen over mogelijke toename van zee-ijs aan de andere kant van de aardbol. Slordig en onzorgvuldig. Het zijn maar twee voorbeelden van een lijst die vrijwel elke dag kan worden aangevuld. Slecht en slordig lezen en schrijven gaan over in slecht en onzorgvuldig denken. Of omgekeerd: wie slordig denkt gaat slordig schrijven.

Voor wie het geschreven woord na aan het hart ligt is dat een reden voor treurnis. Als niemand meer ingewikkelde teksten kan lezen, wat doen we dan met ons literaire erfgoed? Vondel is verdwenen. Multatuli volgt. Vestdijk begint al hiëroglief te worden. Onze taal raakt zijn wortels kwijt.